

Oversigt over skatteudgifter

Dette finanslovsforslag indeholder for første gang en opgørelse over de budgetmæssige implikationer af udvalgte skatteudgifter.

Skatteudgifter opstår, når de normale regler i skattesystemet fraviges på en måde, der indebærer en gunstig skattemæssig behandling af bestemte typer af skatteydere eller aktiviteter. Denne positive særbehandling kan ske i form af en skattefritagelse, særligt lave skatteprocenter, fradrag der reducerer skattegrundlaget eller som et fradrag i den betalte skat. I forhold til modtagerne er der således tale om tilskud via skattesystemet, som har væsentlige fælles træk med de ydelser, som er organiseret som en direkte udbetaling fra det offentlige til enkeltpersoner eller virksomheder.

I forhold til statsbudgettet indebærer skatteudgifter et tab af indtægter, som ellers kunne være blevet opkrævet. De budgetmæssige implikationer er derfor som udgangspunkt opgjort i form af det merprovenu, der kunne forventes, såfremt disse særregler ikke eksisterede. Omfanget af dette indtægtstab kan i modsætning til de poster, der indgår på statsbudgettet, ikke registreres direkte. De budgetmæssige implikationer kan imidlertid sidestilles med de poster, som er konteret på budgettet, deraf betegnelsen skatteudgifter.

Opgørelsen af skatteudgifterne indebærer en synliggørelse af disse udgifter, hvilket bidrager til at skabe et bedre og mere fyldestgørende grundlag for den budgetmæssige prioriteringsproces.

En opgørelse af skatteudgifterne er baseret på en beregning af de provenumæssige konsekvenser af, at der er indført en afvigelse fra de normale skatteregler på et givet område. Definitionen af denne norm er i de fleste tilfælde forholdsvis ligetil, men der eksisterer også områder, hvor der må anlægges et skøn over, hvilket grundlag afvigelserne skal defineres i forhold til. Der henvises til publikationerne *Skatteudgifter i Danmark*, oktober 1996 og september 1997, hvor disse forhold er diskuteret indgående.

Skatteudgifter opgøres efter to forskellige principper, nemlig tabt provenu- og udgiftsækvivalensprincippet. Tabt provenu metoden registrerer nettovirkningen på de offentlige finanser af de ydelser, der gives gennem afvigelserne fra det normale skattesystem. Målet illustrerer således størrelsesordenen af et synligt skattefrit tilskud til modtagerne, der netop svarer til den usynlige ydelse, skattesystemet forårsager.

Udgiftsækvivalens metoden registrerer effekten på de offentlige finanser, hvis alle de ydelser, som gives via indtægtsbudgettet som skattnedslag eller på udgiftsbudgettet som skattefrie tilskud eller overførsler, blev ændret til skattepligtige ydelser, der gav modtageren samme nettoydelse. Målet illustrerer således størrelsesordenen af et synligt skattepligtigt tilskud til modtagerne, der netop svarer til den usynlige ydelse skattesystemet forårsager.

De udvalgte skatteudgifter (eksklusive pensionsindbetalinger m.m.) opgjort efter nettovirkningen på de offentlige finanser - tabt provenu - andrager ca. 2,6 pct. af BNP i 1996 faldende til godt 2,2 pct. af BNP i 2001. Gennem hele den betragtede periode er skatteudgifterne faldende som andel af BNP - dog mest under indfasningen af skattereformen.

Der eksisterer herudover skatteudgifter på en række andre områder, hvor det analytiske og statistiske grundlag for en opgørelse imidlertid endnu ikke er fyldestgørende.

I opgørelsen er således ikke medtaget skatteudgiften, der er knyttet til fradragsretten for faglige kontingenter og medlemsbidrag til arbejdsgiverorganisationer, idet der ikke findes en samlet opgørelse, der omfatter arbejdsgiversiden.